

Stenogrammid

XIII Riigikogu, IX Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 16.01.2019, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Provokatsioonid poliitikas

2. 13:10 Põlvamaa areng ja eurotoetused

3. 13:18 Keskkonnapoliitika

4. 13:28 Põllumajanduslik riigiabi

5. 13:35 Riigieelarve ülesehitamine

6. 13:42 Huvide konflikt

7. 13:50 Topeltstandardid poliitikas

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Tere päevast, austatud Riigikogu ja austatud valitsusliikmed! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Infotunnis registreeris oma kohaloleku 31 Riigikogu liiget. Valitsusliikmed, kes vastavad teie küsimustele, on peaminister Jüri Ratas, maaeluminister Tarmo Tamm ja rahandusminister Toomas Tõniste. Annan iga teema arutelul võimaluse ühe täpsustava küsimuse esitamiseks.

1. 13:01 Provokatsioonid poliitikas

13:01 Esimees Eiki Nestor

Esimene vastaja on peaminister Jüri Ratas, esimene küsija Martin Helme. Palun, Martin Helme!

13:01 Martin Helme

Aitäh, lugupeetud spiiker! Lugupeetud peaminister! Eestis on viimastel kuudel olnud terve hulk poliitilisi provokatsioone. Üks oli Tarandi mikrofonirünnak, teine oli Eesti 200 lapsekärurünnak. Neid kahte provokatsiooni ei teie, lugupeetud spiiker, ega president ei suutnud hukka mõista, millel oli ka loogiline järelm ehk Eesti 200 jätkas oma provokatsioone ja korraldas mingi plakatiaktsiooni, mille sisu oli tegelikult Eestis rahvustevahelist vaenu külvav ja ühiskondlikku vaenu tekitav. Minu lootus oli, et samad inimesed reageerivad sama kibedasti, mõistes ka selle provokatsiooni hukka, nagu te näiteks reageerisite siis, kui te mõistsite hukka meid Metsavase juhtumi korral või märtsiküüditamise juhtumi puhul rahvusele tähelepanu juhtimise eest. Aga te ei teinud seda. Ma pakun teile nüüd uuesti võimalust mõista selline rahvustevahelise vaenu õhutamine Eesti 200 poolt hukka.

13:02 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Riigikogu esimees! Head Riigikogu liikmed! Väga auväärt küsija! Siin ei ole mingit kahtlust, meie ühiskonnas peavad kõnelema pead, suud ja südamed, mitte ei tohi kõneleda käed ja jalad. Loomulikult mõistan ma hukka ükskõik kelle toimepandud provokatsioonid ükskõik missuguses Eestimaa kaunis nurgas või paigas. Ma olen seda ka teinud. Selle nn plakatiaktsiooni üle, mille Eesti 200 omaks võttis, oli mul võimalus debateerida Eesti Päevalehe ja Delfi studios Kristina Kallasega, kus ma ütlesin üheselt, et minu meelest sellist reklaami, mis toodi tänavatele – tõesti, ainult Tallinna kesklinna ühes kohas, aga

see ei vähenda selle mõju –, inimesed ei mõistnud või minu meelest inimesed mõistsid seda lausa ühiskonda lõhestavalt. Igal juhul on sellised provokatsioonid, kui me rahvuste põhjal toome välja erinevusi, ma julgeks öelda, tõsine küsimus täna ka Euroopa Liidus. Needsamad vaeuudised on suur probleem, nii et selle teemaga tuleb igal juhul tegeleda. Kui teie, härra Martin Helme, näete nüüd, *anno Domini* 2019, et need on halvad asjad, siis mul on hea meel, et te olete selle seisukohaga ühinenud. Kindlasti me peame ka populismi vastu seisma ühiskonnas tervikuna.

13:04 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, täpsustav küsimus.

13:04 Martin Helme

Aitäh! Härra peaminister! Muide, lugesin läbi teie erakonna valimisprogrammi. See oli tohutult populistlik. Nii et me peame sellele vastu seisma, ma olen nõus. Kui Eesti 200 pani plakatid üles, siis, ma ütleks, seal küll rääkisid suud ja südamed, seal ei rääkinud käed ega jalad. Te olete ääri-veeri mõnel pool poetanud, et te ei taha teha koostööd Konservatiivse Rahvaerakonnaga ühel, teisel või kolmandal põhjusel. Kas te selle plakatiintsidendi järel võite sama asja öelda ka Eesti 200 kohta või on teil nagu erinev mõõdupuu eri erakondade suhtes?

13:04 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Te olete osav küsimuste vahele selliste mõtete panemises. Te nimetasite siin möödaminnes Keskerakonna programmi. Ma kuulsin küll siia ette seda. Ma igal juhul ütlen, mina arvan, et see on väga hea, kui te vaatate laiemalt neid seisukohtasid, mida on toonud välja eri erakonnad. Keskerakonna programmi, õigemini valimisplatvormi, tasub vaadata. Ma arvan, et sealt leiab päris palju häid ja õigeid seisukohtasid. Selles mõttes ma tunnustan teid. Ma tunnustan teid, et ka teie, ma arvan, soovite näha, et Eesti oleks õiglasem riik, et Eestis oleks sidusam ja solidaarsem ühiskond, et Eesti oleks ühendatud. Te tulite küsimuse teises pooles selle juurde, et kui kedagi on välistatud, kas siis selle reklaamikampaania tõttu ei peaks välistama ka Eesti 200. Te teate ju väga hästi, et nad ütlesid sama päeva õhtul, kui ma eksin, et jah, see oli nende üles pandud. Ma jään enda arvamuse juurde, et Eesti inimesed seda kampaaniat ei mõistnud ja see lõhestas ühiskonda. Järgmine päev erakonna esimees Kristina Kallas palus vabandust ja nad panid üles uued reklaamplakatid. Kui teie tunnete, et ka teie võiksite liikuda selles suunas, et Eesti ühiskonnas päid maha ei võeta, ja te soovite selles asjas vabandust paluda ja teha korrektiive, siis ma arvan, et see on liikumine õiglasema riigi suunas, ma arvan, see on liikumine ühtsema riigi suunas, ma arvan, see on liikumine riigi suunas, kus me näeme ainult ühte Eestimaad.

13:06 Esimees Eiki Nestor

Jaak Madison, palun!

13:06 Jaak Madison

Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Austatud peaminister! Loomulikult, kui te räägite peade veeretamisest, siis tekib põhjendatud kahtlus, et te ei suuda funktsionaalselt mõelda ega saa kõnekeelsetest väljenditest aru. Loodetavasti te saate aru, mida me oleme selle all silmas pidanud. Te mainisite mitu korda Eesti ühtsuse vajalikkust. Te olete mõistnud hukka segregatsiooni, lahterdamise rahvuste alusel, kuid paraku, lugedes teie programmi, on sealt selgesti aru saada, et te soovite jätkata laste segregeerimist õppekeele järgi, te soovite säilitada paralleelühiskonda, kus noored ei omandagi piisavalt riigikeelt, et minna edasi ülikooli ja olla konkurentsivõimelised tööturul, ning sellega te loote sobiliku pinna just nimelt selliseks lahterdamiseks, populismiks, vaenu õhutamiseks, millega sai hakkama Eesti 200. Kas te ei arva, et peaks äkki peeglisse vaatama ja tõesti suunduma ühtse Eesti poole ühtse eestikeelse haridusega, et olla niimoodi ka meile hea valitsuspartner?

13:08 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Mina ei ole kiitusega kitsi. Ka teile, härra Madison, aitäh, et olete meie valimisplatvormi nii usinasti läbi töötanud. Ja see on õige! Kui me hakkasime valimisplatvormi koostama, oli meil selge arusaam, et selles dokumendis, valimisplatvormis, peab olema tõesti kirjas pikk visioon Eestile. Selles

valimisplatvormis peab olema kindlustunne, mida pakutakse Eesti elanikele, aga sealt ei tohi ka midagi puududa. Selge on see, et Keskerakonna valimisplatvormi vaadatakse kõige paremas mõttes luubiga. Mul on hea meel selle üle ja selleks me olime selle koostamise käigus valmis. Tuleb välja, et õigustatult, sest Riigikogu istungjärgul, esimesel võimalusel, kui minul on võimalik teiega debatti pidada, kaks EKRE poliitikut tsiteerivad Keskerakonna valimisplatvormi. Aitäh selle eest!

Meie platvormi sõnum, mille kohta te küsisite, on ju väga konkreetne. Eesti keele õpingutega ei saa alustada 10., 11. või 12. klassis, nendega ei saa alustada ka 7., 8. või 9. klassis, nendega tuleb alustada lasteaias. Mul on hea meel, et Keskerakond ei ole seda pannud ainult oma valimisplatvormi, minu suur tunnustus ka tänasele koalitsioonile, nii sotsiaaldemokraatidele, Isamaale kui ka Keskerakonnale, et me oleme juba mitu kuud tagasi käivitanud eesti keele õpetajate viimise venekeelsetesse lasteaiarühmadesse. Minu teada juba üle 60 lasteaiarühmas eesti keele õpetajad tegutsevad, et keelt paremini õpetada. Nii et ei tule alustada mitte gümnaasiumitasemelt, vaid lasteaiatasemelt.

13:10 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:10 Põlvamaa areng ja eurotoetused

13:10 Esimees Eiki Nestor

Järgmine vastaja on maaeluminister Tarmo Tamm, küsib Andres Herkel. Palun!

13:10 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud minister! Võttes aluseks SKT elaniku kohta, on Eestis kõige suuremad käärid Põlva maakonna ja Tallinna vahel. On palju ka teisi äärealadel asuvaid maakondi, mille puhul need käärid on ligilähedased. Vabariigi Valitsus on loobunud tunnistamast, et meil on kaks erineva arengutasemega Eestit, ja ta on loobunud taotlemast ka Brüsselilt erandit, et saada väiksema omaosalusega Euroopa Liidu struktuurifondide toetusi. Miks see nõnda on, miks teie kõrval istuv rahandusminister on sellise erandi taotlemist kuni siamaani oponeerinud ja järelikult peaminister niisamuti? Kuidas te Põlvamaalt valitud rahvaesindajana ja poliitikuna vaatate sellele, et see lõhe jätkub?

13:11 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh, lugupeetud Riigikogu esimees! Aitäh, hea küsimuse esitaja! Mul on väga hea meel, et te olete toonud Põlva teema Riigikokku. Ega seda väga tihti ei juhtu. Mul on hea meel, et ma olen Põlva arengus saanud otse kaasa rääkida – ma olen olnud kuus aastat vallavanem, 11 aastat linnapea –, ja ma mäletan, et Põlva oli üks Eesti võimekamaid omavalitsusi nii teenuste osutamisel kui ka rahalise seisu poolest. Aga mis puudutab teie küsimust, siis see teema on natuke laiem. Riigi jagamine kaheks tsooniks on võimalik teatud tingimustel. Üks tingimus on see, et ühes tsoonis peaks olema vähemalt 800 000 inimest, ja seal on ka mingid erandid. Selle väite kohta, nagu valitsus oleks selle ära otsustanud, ütlen, et valitsus ei ole tänaseks veel midagi ära otsustanud, väide ei pea paika. Minu teada arutatakse neljapäeval valitsuskabinetis seda edasi. Mina loomulikult toetan seda, et maapiirkondadele saaks täiendavalt finantsvahendeid. Selle nimel tuleks teha ka tööd. Kõigepealt tuleks uurida, kas see on nii lihtne, kas seda raha on võimalik taotleda. Vahepeal räägiti 700–800 miljonist eurost, nüüd räägitakse juba umbes 100 miljonist eurost. Aga ükskõik, iga miljon, mis maapiirkonda tuleb, on lisaraha. See väide, et valitsus on selle ära kinnitanud, on vale. Teine väide – see, et ma olen sellega nõustunud – on ka vale. Ma toetan edasi selle nimel, et Eesti vähemalt üritaks seda raha kätte saada.

13:12 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:12 Urmas Kruuse

Aitäh! Ma haaran sõnasabast kinni: peab tegema märkuse Heimar Lengile, et ta Põlvamaa teemasid nii vähe parlamenti toob. Aga tegelikult tahaks rääkida toetustest. Eelmisel aastal tekitas päris palju pahameelt see, et seakasvatajad said ligi 2 miljonit tõuaretustoetust juurde ja sektori teised osad jäeti

ilma. Kas minister on sellest midagi õppinud ja kavatseb alla kirjutada uue määruse, et see raha saaks õiglasemalt jagatud?

13:13 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh! Ma olen ka parlamendiliige olnud, aga nii osavalt ei ole ma suutnud küsimusi siduda, et Eesti kaheks piirkonnaks jagamine, Põlvamaa temaatika ja nüüd järsku me hüppasime seakasvatuse juurde. Ma tean, et seakasvatus on olnud mõne poliitiku valdav teema juba kaks aastat. Seda on püütud seostada korruptsiooni ja mille kõige muuga. No ei ole õnnestunud. Ma polnud kuidagi sellega seotud sellel momendil, kui pandi paika see n-ö tsoonideks jagamine jne. See ongi poliitiline valik, mille see koalitsioon on teinud, et ta täiendavalt toetab seakasvatussektorit. Kõik need katkud ja kogu see problemaatika vähendas oluliselt Eestis sigade arvu, üle 100 000, ja meie sealihaga isevarustatuse tase on umbes 70%. Sellega ei saa me kindlasti leppida. See ongi poliitiline otsus. Valitsus ja parlamendierakonnad peavadki tegema valiku, keda nad toetavad ja mis juhtudel. Ma võin öelda, et seakasvatussektorit on üldse väga keeruline toetada, sest seakasvatajad ei saa otsetoetustest osa, kui neil põldu ei ole, ja see on üks väheseid võimalusi, kuidas riik saab täiendavalt seda sektorit toetada. Ma olen rahul, et see meede ellu viidi, sest sigade arv on hakanud kasvama, 11 000 siga on karjas juures. Ma kiidan koalitsioonipartnereid, kes on selle heaks kiitnud. Igal juhul oli õigustatud, et see meede selliselt ellu viidi. Seda näitavad tulemused. Eesti inimene võib kaupluseletilt järjest rohkem leida kvaliteetset Eesti sealiha.

13:15 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:15 Andres Herkel

Aitäh! Austatud minister! Lubage tulla algse küsimuse juurde tagasi. Mis puudutab valitsuse otsust selle raha taotlemise kohta, siis otsus on siia maani olnud ju sisuliselt otsustamatus ja sajad miljonid eurod jäävad kasutamata. Meil oli eile siin hääletusel Vabaerakonna ettepanek Vabariigi Valitsusele, et valitsus selle otsuse lõpuks teeks ja me küsiksime mahajäänumale alale toetusi väiksema omaosalusprotsendiga, teistel tingimustel. Teie sõnadest võis välja lugeda, et te põhimõtteliselt seda toetate. Miks te ei ole suutnud oma seisukohta selgeks teha Keskerakonna fraktsioonile? Üsna vähe inimesi oli saalis, kui oli vaja hääletada, veel vähem oli neid, kes hääletasid. Ainult härra Stalnuhhin teie fraktsioonist toetas seda. Milles asi, milline on see teie üldine arusaam?

13:16 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh! Ma veel kord kordan, et valitsus ei ole seda ära otsustanud. Üks asi on selge: järgmiseks finantsperioodiks, 2021, ei jõuaks ka kõige parema tahtmise juures seda teha, juba eelmine valitsus oleks pidanud siis otsustama, et seda erandit taotletakse. Järgmine võimalus on aastal 2023 esitada taotlus finantsperioodiks alates aastast 2028. Ma loodan, et Rahandusministeerium teeb selle nimel tööd ja selgitab välja, kas see võimalus on meil üldse olemas, kas see annab Eesti riigile täiendavalt 100 miljonit eurot või jagatakse see n-ö üldraha sees ümber. Minu arvates on tänasel päeval väga palju ebaselgust. Igal juhul peaks olema kindel, et Eesti riik tervikuna ei kaotaks. Enne, kui see ei ole selge, ei saa öelda, et me selle raha saame või ei saa. Seal on väga palju ebamäärasust. Nii et igal juhul tuleks komisjoniga seda teemat arutada ja see ette valmistada, et Eesti riik saaks jagatud kaheks piirkonnaks. Muidugi, väikses Eestis on natukene kurvastav, et me ei ole suutnud seni ühtsust arendada. Tõesti, Eestis on mõned piirkonnad, mille tase on Euroopa Liidu keskmisest 50–60%, Tallinna tase on 105%. See oleks üks võimalusi, kuidas regionaalpoliitikat teha. Aga teine võimalus on see, et kui parlament, mis valitakse 3. märtsil, saab ka aru, et Eesti peab olema regionaalpoliitiliselt paremini kaetud, siis on võimalik otse riigieelarvest neid eraldi teha ja suunata regionaalprogrammidele, seda ei pea tegema Euroopa Komisjon. Ma tean, et paljudel erakondadel on programmis väga palju meetmeid, mis aitavad seda teha, olgu need neljarealistes teed Tallinna–Tartu, Tallinna–Pärnu ja Tallinna–Narva vahel jne. See aitab ka regioone järele. Aga kindlasti ei pea Euroopa Liit seda raha suunatult jagama, seda võib ka Eesti parlament jagada.

13:18 Esimees Eiki Nestor

3. 13:18 Keskkonnapoliitika

13:18 Esimees Eiki Nestor

Kalle Palling küsib peaminister Jüri Rataselt. Kalle Palling, palun!

13:18 Kalle Palling

Aitäh, austatud juhataja! Hea peaminister! Minu küsimus teile puudutab keskkonnapoliitikat ja kitsamalt jäätmemajandust. Nimelt oleme viimastel nädalatel saanud lugeda, et jäätmeseaduse menetlemine on jäänud toppama. Etteruttavalt võin öelda, et õnneks on ta nüüd kättesaadav minema saanud. Aga tahan küsida, kuidas on võimalik, et teie juhitasite valitsuses kaks valitsuserakonda ei ole suutnud omavahel suhelda. Nimelt on juba 16 kuud olnud jäätmeseadus Riigikogus riulil. On loobitud üksteise pihta süüdistusi, miks ei ole võimalik seda seadust edasi menetleda, aga kurb on see, et jäätmete ringlussevõtu arvud on lüüdnud meil tõepoolest halvemaks ja seetõttu võib meid tulevikus kõige mustema stsenaariumi korral ähvardada ka hiigeltrahv. Kas see on teie juhitud valitsusele vastuvõetav või on see nii väikene raha, et te sellele tähelepanu pole pööranud, isiklikult just teie?

13:19 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile, hea küsija! Selles lauses, mis te ütlesite, on kahjuks ju tõde. Kui me vaatame, kui palju me jäätmeid ladestame, siis me näeme, et prügilates on olmejäätmete ladestamine kasvanud. Kui 2016. aastal oli selle osa 10% ja 2017. aastal 19%, siis 2018. aastal oli see eeldatavalt üle 20%. Minu meelest on küsimus selles, mis põhimõtte alusel me töötame. See alus peaks pakendite puhul olema väga konkreetne, see on tootja-vastutab-printsiip. Ma olen lugenud ja kuulnud ka teie intervjuusid meedias, kui te räägite sellest hiigeltrahvist, nagu te ütlesite. Trahv on kõige mustem stsenaarium. Ma olen isegi kuulnud, kui te räägite 100 miljonist eurost. Ma olen viimastel päevadel küsinud, kas on kuidagi antud selline signaal, et Eesti võib saada sellise trahvi. Sellist signaali ei ole Eesti saanud. Kui me räägime hiigelasjadest, siis pigem on need hiiglereklaamid, mis Tallinnas on, need Kaja Kallase ja Taavi Rõivase bussid ning Keit Pentus-Rosimannuse hiidreklaamid, aga see selleks. Ma tahan öelda, et probleem on muidugi tõsine. Siin tuleb lahendus leida. Üks asi on see, et sorteerimist peab olema ikkagi rohkem. Jäätmeseaduse järgi toimub sorteerimise konkreetne sisustamine kohaliku omavalitsuse jäätme-eeskirjades. Me teame omavalitsusi, kus näiteks vähem kui seitsme korteriga hoones pole üldse sorteerimist kohustuslikuks tehtud. Me läheme kindlasti selle debatiga edasi.

13:21 Esimees Eiki Nestor

Kalle Palling, täpsustav küsimus.

13:21 Kalle Palling

Aitäh! Kõigepealt on fakt see, et me oleme saanud väga karmi hoiatuse. Tõesti, kui oleks jätkunud see 16 kuud kestnud vaikus, sest kaks koalitsioonipartnerit ei saanud omavahel kokkuleppele, siis ma arvan, et see trahv oleks saanud järjest reaalsemaks. On spekulatsioonid, et see oleks mitu korda suurem kui aastaid tagasi saadud suhkrutrahv. Suhkrutrahv oli teatavasti 30 ja 40 miljoni vahel. Nii et ma arvan, see suurusjärg on tuletatud sellest, erinevate vestluste tulemusena. Aga mind häirib pigem see, et samal ajal, kui me korraldame maailmakoristuspäeva ja tahame teiste õue vabatahtlike abil ära koristada, on meil endal minemas numbrid halvemaks. Tegelikult ei tee me neid asju ju sellepärast, et meid ähvardab mingi trahv, vaid sellepärast, et keskkonnal oleks parem, et rohkem jäätmeid võetaks ringlusesse, et tekiks üldse vähem jäätmeid. Lihtsalt selles mõttes on naljakas kuulata teie põhjendusi, mis on kõik arusaadavad, aga samas ...

13:22 Esimees Eiki Nestor

Küsimus!

13:22 Kalle Palling

... teie valitsuses istuvad kaks erakonda, kes omavahel koostööd ei tee, ja asjad lihtsalt seisavad. Kuidas on see võimalik?

13:23 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma tulen kõigepealt küsimuse alguse juurde, repliik või mis ta teil siin oli minuti ja üheksa sekundi jooksul. Te kõigepealt rääkisite sellest mustast stsenaariumist. Ma soovitan vaadata, et üks erakond on teinud reklaami, kus räägitakse sinisemast taevast, rohelisemast murust jne. Vaadake asju positiivsemalt, ärge kohe seda kõige hullemat pilti silme ette manage. Minu meelest ei ole see olnud, härra Palling, teil kombeks.

Ma olen selles mõttes päri, et asjaga tuleb edasi liikuda ja lahendus tuleb leida. Nagu ma ütlesin, see algab sellest, kuidas me suudame inimesi rohkem motiveerida jäätmeid sorteerima. Eeskätt puudutab see ju väga selgelt seda, kuidas võtta ringlusesse rohkem olmejäätmeid. See eesmärk, nagu te hästi teate, on 2020. aastaks 50%. Selle nimel, et teha kõik selleks, et jäätmetoodet kas korduvkasutada või võtta ta teisese toormena ringlusesse, ma arvan, tuleb töötada. See, mis te ütlesite, on pooltõde, et me soovime seda, et keskkond oleks puhtam, ja te tõite selle maailmakoristustalgute näite. Tegelikult me soovime ju väga ka seda, et meie tulevik oleks puhtam, et tulevased generatsioonid ei peaks nii tugevalt tegelema prügistamise küsimusega kui meie. Kahtlemata, kui meenutada seda pilti, mis meile 15. septembril (räägime Eestimaast) vastu vaatas – mina isiklikult panin käed külge, ma loodan, et ka teie panite käed külge –, siis mõned kohad olid väga šokeerivad. Teine pool on minu meelest see, et kui me sorteerime näiteks pakendi prügi hulgast välja, siis peab olema võimalikult mugav seda ka ära anda. Mõnes kohas me näeme, et see mugavus on toodud koduaia taha või elamu prügimaja juurde, aga mõnes kohas pead sa minema selle pakendiga kaubanduskeskuse parklasse.

13:25 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:25 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt peaminister! Ega me ju ei saanud vastust küsimusele, miks seisab riivil eelnõu, mis aitaks seda probleemi vältida, kui on lubatud murda seisakuid ja mida iganes. Aga keskkonna heaolus on väga suur roll ka metsadel. Miks tänane valitsus survestab Riigimetsa Majandamise Keskust nii suuresti raiega, selleks et riigieelarvet täita? On näha, et need numbrid ja surve, selleks et riigikassa täituks, on järjest kasvanud. Miks sellisel ajal, kui majandusel läheb nii hästi ja maksud laekuvad hästi – vaatamata sellele, et sajad miljonid lähevad Lätti –, survestatakse RMK-d nii tugeva metsaraiega?

13:25 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Ühelt poolt ütlen, et kui küsimust ei olnud, eks ju, siis ongi keeruline vastata. Aga samas, mina ei ründaks nii Kalle Pallingut. Ta ju ka ise ütles, et nüüd asi liigub. Oluline on ikkagi, et me suudame jäätmete puhul lahenduse leida.

Ma tahtsin tuua esile veel kolmanda aspekti. Üks asi on kindlasti see, et me suudame sorteerimise protsenti tõsta ja tõsta oluliselt. Viimane tasand, mida me teame, on 32% aastal 2017. Tegelikult on meie soov liikuda järgmisel aastal edasi, et kogumahust oleks see 50%. Teine asi on pakendite äraandmine, väga aktuaalne küsimus minu meelest. Ka siin on vaja paremat lahendust. Pakendite äraandmise juures tuleb minu meelest juurde see kolmas aspekt (ma loodan, et keskkonnakomisjon sellega tõsiselt ka tegeleb), need on kohalike omavalitsuste ettepanekud. Mina tean, et linnade ja valdade liit on siin teinud oma ettepanekud. Eesmärk on ju sama: jõuda selle 50%-ni, liikuda puhtama keskkonna poole.

Kui küsija küsib keskkonnapoliitika kohta, siis tõsi on see, et metsandus käib selle alla. Ühelt poolt te teate ju isegi väga hästi, et nendest riigiorganisatsioonidest, kust on võimalik võtta ka dividendi, on riik seda ikka võtnud. Minu meelest on metsamajandamisel paar väga lihtsat põhimõtet, millest me ei saa üle ega ümber. Üks on see, et kui me räägime metsaraiest, siis raie ei tohi mitte kunagi ületada

juurdekasvu. Nüüd on küsimus selles, mida me selle juurdekasvu alla täpselt liidame, kas noorendikud ja täisealiseks saanud metsamassiivi või võtame noorendikud sealt välja. Ma arvan, see üldpõhimõte, et raiuda tuleb vähem, kui juurde kasvab, peab jääma.

13:28 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:28 Põllumajanduslik riigiabi

13:28 Esimees Eiki Nestor

Vastab maaeluminister Tarmo Tamm, küsib Henn Põlluaas. Palun, Henn Põlluaas!

13:28 Henn Põlluaas

Aitäh! Eelmise aasta põud tekitas põllumajandusele hinnanguliselt 150 miljonit eurot kahju. EKRE tegi ettepaneku kuulutada välja loodusõnnetusest tingitud erakorraline olukord ning ulatada põllumeestele abikäsi, nagu teevad seda teised riigid. See ei olevat võimalik, teatasite teie ja pakkusite neile hoopis suureprotsendilist laenu. EKRE tegi ettepaneku, et laen võiks olla 0 protsendiga, seda te jällegi ei toetanud. Nüüd te kavatsete loodusõnnetuse ehk põua tõttu kahjustada saanud rohumaaade taastamiseks toetuste maksmist. Küsin Maalehe tõstatatud küsimuse: kas minister valetas, vastates oktoobris EKRE arupärimisele, et loodusõnnetuse tõttu toetuste maksmiseks puudub seaduses alus?

13:29 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh, lugupeetud küsija! Kui ma vastan lühidalt, siis ütlen, et ei valetanud, aga ma püüan ka natuke pikemalt vastata, sest mul on kaks minutit aega. Miks eelmisel suvel ei kuulutatud välja eriolukorda? Te teate väga hästi, et meil pole olemas vastavat seadust. Aga ma võin teile öelda, et mis puudutab meie naaberriike Lätit ja Leedut, siis eelmisel aastal ei kuulutatud ka Lätis välja eriolukorda, eriolukord oli üle-eelmisel aastal, kui Läti teatud piirkonnas uputas. Aga te võite ju küsida Läti kolleegide käest, mis see Läti talumehele juurde andis. Iseenesest selle väljakuulutamine ei päästa talumeest ühestki asjast, see lihtsustab võib-olla läbirääkimisi pangaga, aga ei tühista ühtegi lepingut, see ei anna mingit eelist. Vaatame Läti ja Leedu põllumeeste toetusi näiteks eelmisel aastal. Meie maksime üleminekutoetused välja 100%, täiendavalt 20 miljonit suunasime MES-i. Et see protsent on 4, ei tulenenud sellest, nagu valitsus oleks tahtnud sellega teenida. Lihtsalt finantsorganisatsioonide eeskirjad näevad niimoodi ette, et madalama protsendiga ei saa anda. See raha läheb MES-i tagasi ehk põllumeestele tulevaste laenude väljaandmiseks. Kogu sellest laenust sai abi 150 põllumeest, nii et ma arvan, et see oli väga õige samm, et raha sinna suunati. Kui see raha oleks toetustena välja jagatud, siis see raha oleks jõudnud põllumehe kätte selle aasta augustikuus ja ma arvan, et paljud põllumehed oleksid pidanud oma tegevuse lõpetama.

Aga mingi küsimus oli valetamisest. Ei, ma ei ole valetanud. Kindel reegel on see, et ühtegi asja ei ole tagantjärele võimalik seadustada. Kui te räägite, et jaanuaris oleks tulnud seadustada eelmise aasta põua tõttu toetuste maksmine, siis minu jaoks on see täiesti kummaline väide.

13:30 Esimees Eiki Nestor

Henn Põlluaas, täpsustav küsimus.

13:30 Henn Põlluaas

Aitäh! Kuigi põuast tingitud kahju oli 150 miljonit eurot, pakkusite te kahjude leevendamiseks põllumeestele vaid suureprotsendilist laenu, kokku ainult 20 miljonit eurot. Seda riigiabiks või toetuseks nimetada on väga kohatu, eriti kui arvestada, et seda laenu olid võimelised võtma tegelikult väga vähesed ja oktoobri lõpuks oli sellest kulutatud vaid ca 4 miljonit eurot. Nüüd te pakute loomapidajatele põuakahjude korvamiseks 6,5 miljonit eurot tagastamatut abi. Kas see on võrdne kohtlemine, kui teraviljakasvataja peab võtma laenu, aga loomakasvataja saab toetust?

13:31 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh! Ma ei tea, kust teil need andmed pärit on, millele te praegu tuginete. Meil see ... (Hääl saalist: "Maaleht.") Palun siis pöörduge selle lehe poole. Ma olen mitu korda nende poole pöördunud, et nad vabandust paluksid, aga nad pole seda teinud, ja nad pole neid väiteid ka ümber lükanud. Mina lugesin ka neid uudiseid Maalehest nagu ilmselt teiegi. Aga minister, ma arvan, teab ikka paremini, mis toimub. Saage, hea Riigikogu liige, sellest aru, et kehtib Euroopa Liidu ühtne põllumajanduspoliitika. Ükski riik ei saa võtta rahakotist raha ja jagada põllumehele nii, nagu ta ise tahab. On kaks võimalust. Üks on see, et jagatakse riigiabi, mis on Euroopa Komisjonil väga täpselt reguleeritud. Ma võin teile öelda, härra Põlluaas, et eelmisel aastal jagas Eesti riik põllumeestele lisaks üleminekutoetustele ca 60 miljonit eurot riigiabi. Teine on vähese tähtsusega abi, 15 000 eurot kolme aasta peale. Nii et on olemas ühtne põllumajanduspoliitika, on olemas riigiabi reeglid, on olemas teised reeglid, mis reguleerivad, kuidas põllumeest saaks toetada. Kui me laseks need reeglid vabaks ja iga riik võiks vabalt põllumehi toetada, siis Eesti põllumees ei saaks kuidagi selles konkurentsivõimelises tegutseda. Aga ma soovitan teil lihtsalt kontrollida algandmeid, millele te tuginete.

13:32 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:33 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Väga auväärt minister! Kriisiabi maksmist ei ole vist Leeduga mõistlik võrrelda, sellepärast et Leedu maksis üle viie korra rohkem kriisiabi, Eestis jäi see alla 1,5 miljoni. Aga tõepoolest, auväärt minister, augustikuus oli üsna kriitiline olukord, kui nii minul kui ka maaelukomisjoni teatud liikmetel oli ettepanek seoses eriolukorra väljakuulutamiseks. Küsimus ei olnud selles, mis puudutas eriolukorra sätestamist seadustes, vaid teatud analüüsis ja mõistlikus ettepanekus, et leevendada võimalikke lepingulisi tingimusi. Kuskil ei olnud küsimust, et keegi peaks vabanema lepingulistest kohustustest. Täna on maaelukomisjon ometigi andnud parlamendile menetleda ühe seaduseelnõu, mis ühel või teisel määral üritab leevendada ka seda, et PRIA-l oleks võimalik seaduslikult käituda ja põllumehi mitte sanktsioneerida. Kas te olete oma otsust natukene revideerinud ja toetate seda eelnõu, mis on menetlusse antud?

13:34 Maaeluminister Tarmo Tamm

Aitäh hea küsimuse eest! Muidugi, selle eelnõu valmistas ette Maaeluministeerium. Ma loodan, et ministriametis ma suudan ka selle lünga ära täita, mille eelmine valitsus oli täitmata jätnud, et ei olnud võimalik välja kuulutada eriolukorda, katastroofiolukorda või midagi sellist. Lugupeetud Riigikogu liige, ma soovitan teil tutvuda Leedu ja Läti praktikaga. Läti kuulutas üle-eelmisel aastal välja eriolukorra. Eriolukord on see, kui on oht inimese elule ja tervisele. Eelmisel aastal kuulutas Läti välja põuakatastroofi. Kui te leiate Lätist ühe põllumehe, kes tänu selle olukorra väljakuulutamisele on kuidagi lepingust vabanenud, siis mul oleks väga hea meel seda teada. Ma olen suhelnud nii Läti kui ka Leedu kolleegiga. Otseselt ei anna see põllumehele mingit õigust lepingust taganeda, see on lihtsalt võib-olla parem baas pankadega läbirääkimisteks. Aga ma ütlen, et Eesti pankurid suhtuvad põllumehele hästi lugupidavalt ja arusaadavalt. Minu poole on eelmisest sügisest tulenevate probleemidega pöördunud ainult üks põllumees, kes ei olnud suutnud probleemi ära lahendada, ja meie suutsime selle lahendada. Nii et see on ülevõimendatud probleem, aga ma luban vähemalt, et kui maaelukomisjon suudab eelnõu ära menetleda, siis minu ministriks oleku ajal saab ka see lünk täidetud, et ei ole võimalik kuidagi reguleerida seda, kui on pööd või sademeterohke aasta. Ma loodan, et maaelukomisjon menetleb seda eelnõu, et see saaks seaduseks. Aga ma võin öelda, et see valmistati ette Maaeluministeeriumis ja minu palvel.

13:35 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:35 Riigieelarve ülesehitamine

13:35 Esimees Eiki Nestor

Vastab rahandusminister Toomas Tõniste, küsib Enn Meri ühe minuti jooksul.

13:35 Enn Meri

Aitäh, lugupeetud juhataja! Lugupeetud härra minister! Paljud Riigikogu liikmed on arvamusel, et riigieelarvet on raske lugeda ja ei ole kerge leida sealt konkreetseid kulusid ja tulusid. Me ju ei tea, kes saab rahandusministriks järgmises valitsuses, aga kas poleks mõistlik juba nüüd luua Rahandusministeeriumis töögrupp, kellele antakse ülesandeks vaadata üle riigieelarve ülesehitamine eesmärgiga teha seda lihtsamaks ja läbipaistvamaks? Plaan võiks olla, et parandatud eelarve ülesehitust võiks kasutada 2020. aasta riigieelarve tegemisel.

13:36 Rahandusminister Toomas Tõniste

Lugupeetud juhataja! Hea Riigikogu liige, hea Enn! See teema on tõesti aastakümneid üleval olnud. Riigikogu koosseisud vahetuvad, inimestel on erinevad soovid, keegi leiab, et eelarve on liiga paks ja seal on liiga palju infot, teine leiab jälle vastupidi, et tahaks detailsemat infot. Kõiki neid ettepanekuid võtab Rahandusministeerium arvesse ja teeb kõik, et eelarve oleks paremini loetav ja arusaadavam. Tõesti, me liigume selles suunas, et 2020. aastal oleks eelarve tegevuspõhine. Kui siia maani on põhirõhk olnud kuludel, siis nüüd me pigem suuname täägi eesmärkide poole, programmide poole ja seeläbi saame ka tunduvalt parema ülevaate, kui palju mingid teenused maksta võivad, kas need kulud, mida me teeme, viivad meid eesmärgile lähemale või mitte. Kindlasti annab selline tegevuspõhine eelarve ka parema ülevaate, sest seal tuuakse eraldi välja programmid, programmide tegevused ja teenused ning igaüks saab vaadata teemasid, mis teda huvitavad, ning näha, kui palju see meile maksma läheb.

13:38 Esimees Eiki Nestor

Enn Meri, palun!

13:38 Enn Meri

Aitäh, lugupeetud juhataja! Lugupeetud härra minister! Kas siis poleks mõttekas ehitada eelarve üles andmebaasina, nii et Riigikogu liikmed ise saaksid sisustada pärimisi eri objektide kohta, näiteks kui palju maksab psühholoogiaväljaõpe Tallinna Ülikoolis, mida saaks siis võrrelda psühholoogiaväljaõppe kuludega õpilase kohta Tartu Ülikoolis?

13:38 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Eks neid ideid ole igasuguseid. Nagu ma enne ütlesin, nii palju kui on Riigikogu liikmeid, nii palju on ka erinevaid huvitavaid mõtteid, kuidas oleks eelarvet parem lugeda. Aga tõesti, et asi oleks selgem, me nagu seome eelarvekulud meie strateegiliste eesmärkidega ja arengukavadega. Tegevuspõhine eelarve struktuur jaguneb kõigepealt programmideks (nt kõrgharidus, noortevaldkond, tervishoiusüsteem, lapsed, pered), sealt edasi on programmide tegevused (nt toetused ja hüvitised, kvaliteetse terviseteenuse kättesaadavus, meie valmisolek kriisilukordadeks) ja edasi on teenused (nt vanaduspensioni maksmine, naiste tugikeskused). See võimaldab nii eelarve koostajatel, teil, kes te siin seda hindate ja menetlete, ja ka avalikkusel palju selgemini aru saada meie prioriteetidest, kuni sinnamaani välja, et kas see teenus, mida riigilt oodatakse ja mida riik pakub, on õiglase hinnaga, kas me üldse saame teada, kui palju ta tegelikult maksab, ja kas seda teenust saaks osta kuskilt odavamalt või pakubki riik tõesti seda kõige efektiivsemalt.

13:40 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:40 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt minister! Kas te selles küsimuses natuke silmakirjalik ei ole? Kui vaadata käesoleva aasta eelarvet ja katuseraha, siis on sendipealt teada, kuhu raha läheb. Ainus, mis välja ei paista, on see, millised MTÜ-d või nendega seotud isikud on lähedaselt seotud erakondadega. Tegelikult heidab see väga halba valgust kogu sellele menetlusprotsessile. Aga kui me võtsime ette

ministeeriumide eelarved ja üritasime aru saada, kuhu see raha läheb, siis need olid ikkagi loetamatud. Ma saan aru, et poliitiliselt kasulikum on näidata katuseraha läbipaistvana ja siis Riigikogule vastata, et meil on probleem ja eks me tulevikus lahendame selle. Palun kommenteerige seda ka!

13:41 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh küsimuse eest! Katuseraha on tõesti, kui nii võib öelda, mõnes mõttes Riigikogu väike häbiplekk. Nii on läbi aegade tehtud ja seda on kogu aeg kritiseeritud. Täna ei ole eelarves midagi peidetud, kõik on avalikult ja selgelt välja toodud. Ma olen tõesti olnud varem väga kriitiline, kui just suures osas teie erakonnakaaslased on jaganud riigi raha, meie maksumaksjate raha, et osta endale mõne spordialaliidu presidendi koht ja on teinud seda katuseraha abil. Nüüd läheb see raha õnneks otse spordile, seda jagatakse kindla süsteemi järgi avalikult olümpiakomitee kaudu. Ka järgmises riigieelarves ning juba selle aasta riigieelarves ja eelarvestrateegias oleme Eesti spordile, meie tippspordile neid tuntavaid eraldisi määranud, just sellepärast, et keegi ei peaks oma isiklikke huve silmas pidades hämaralt peitma neid summasid riigieelarvesse, vaid kõik oleks läbipaistev ja jagatud kindlate reeglite järgi.

13:42 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:42 Huvide konflikt

13:42 Esimees Eiki Nestor

Peaminister Jüri Ratas vastab küsimusele, mille esitab Arto Aas. Palun!

13:42 Arto Aas

Aitäh! Hea peaminister! Kevadel sai teie valitsuse liikmeks Janek Mäggi, kes on avalikkusele rohkem tuntud kui suhtekorraldaja ja lobist. Sel hetkel tekkis palju küsimusi selle kohta, kas selle valdkonna esindaja suudab vältida huvide konflikti. Teie vastasite, et jah, loomulikult peab ta lõpetama kõik oma sidemed selle kommunikatsioonibürooga ning käituma vastavalt reeglitele ja seadusele. Reaalne elu on näidanud paraku midagi muud. Meile tuleb infot, et Janek Mäggi on selles kommunikatsioonibüroos jätkuvalt tegev. Janek Mäggi nimi vaatab esimesena vastu selle ettevõtte kodulehelt töötajate nimekirjast, ta on piltide peal ja Facebookis. Powerhouse'ist tuli Janek Mäggi allkirjaga jõulukaart. Nende jõulude ajal! Kas see on teie arvates eetilise ja seadustega kooskõlas, kui Vabariigi Valitsuse liige on jätkuvalt tegev lobiga tegelevas ettevõttes?

13:43 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Mina tean, et tegemist on inimesega, kes on olnud selle ettevõtte üks loojaid, pikaajaline omanik ja tegevjuht. Kui mina tegin talle ettepaneku tulla Vabariigi Valitsuse liikmeks, riigihalduse ministriks, siis loomulikult oli sel teemal juttu. Ma jään oma sõnade juurde, mida te ka mainisite. Ma olen öelnud, et siin ei saa olla huvide konflikti. Ma olen jätkuvalt sellel seisukohal. Minu teada seda huvide konflikti tema tegevuses ei ole, ta on ennast kõigilt juhtivatelt kohtadelt taandanud. Seda jõulukaarti ma tõesti ei oska kommenteerida, aga peale infotundi saan tema käest selgitust küsida.

13:44 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:44 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Austatud peaminister! Üldiselt tundub, et teie valitsuses ongi selline hoiak, et huvide konfliktidele vaadatakse läbi sõrmede, olgu need seotud Keskerakonnaga või mitte. Samasugune näide on ju Maaeluministeeriumist, kus sektorist otseselt kasu saavad inimesed on ministri nõuandvas kojas ja saavad selle eest ka tasu. Kas teie arvates on see läbipaistev nende suhtes, kes otsustamise juures ei ole? Ma pöördun natuke tagasi ühe eelneva küsimuse juurde: kas sellest ei saagi alguse see, et ühte sektorit eelistatakse põhjendamatult palju, sest need inimesed on nende otsuste juures?

13:45 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Kindlasti ei nõustu ma selle teie süüdistusega, mille te esitasite tänase valitsuse aadressil. Ma saan aru, et ühelt poolt on teie jaoks probleem see, et Maaeluministeeriumi nõuandvas kojas on inimesed, kes saavad tasu ja kes tegutsevad selles sektoris, ning teie küsimuse lõpp oli see, et kas see ei ole põhjus, miks see sektor saabki suuremat tähelepanu. Ma ei saanud sisuliselt aru, kas te siis soovite, et see sektor saaks vähem tähelepanu, või mitte. Igal juhul olen ma täielikult, sajabrotsendiliselt seisukohal, et asi peab olema läbipaistev, aus, ausa konkurentsi põhine ning ta peab ka näima aus ja läbipaistev.

Kui rääkida sellest tasust, siis mina tõesti ei ole määranud neid tasusid ühe, teise või kolmanda ministri nõuandva koja liikmetele, aga küll ma mäletan seda, kui me selle valitsuse algusetapis arutasime näiteks nimetamiskomitee moodustamist. Te mäletate ju, kui suured probleemid olid riigiettevõtete nõukogude liikmetega, kuni kohtukaasusteni välja. Meie otsus oli, et selline sümboolne tasu nendel nimetamiskomitee liikmetel, kes tegutsevad iga päev ettevõtluses ja seisavad ka selle eest, et riigiettevõtete nõukogudel läheks hästi, peaks olema, kui nad on tulnud väljastpoolt avalikku sektorit. See oli küll ühine arvamus. Mõned liikmed on ka ministeeriumi palgal ja neile seda lisatasu ette ei nähtud.

13:47 Esimees Eiki Nestor

Arto Aas, palun täpsustav küsimus!

13:47 Arto Aas

Aitäh! Peaminister, te ju mõistate, et viimaste nädalate uudiste valguses, mis on väga palju kajastanud Keskerakonna rahastamisskeeme, on avalikkusel kõrgendatud huvi, et need asjad oleksid tõepoolest ausad. Seepärast ma pöördun Janek Mäggi küsimuse juurde tagasi. Vabariigi Valitsuse seaduse § 4 lõige 3 ütleb otse, et Vabariigi Valitsuse liige ei tohi olla väljaspool ametikohustusi ühelgi muul ametikohal ega tegutseda töölepingu või teenuste osutamise lepingu alusel ning Vabariigi Valitsuse liige peab teavitama viivitamata Vabariigi Valitsust kirjalikult, kui ta tegeleb või kavatseb tegeleda väljaspool ametikohustusi ettevõtjana. Need sätted lähevad üldiselt ka korruptsioonivastase seaduse n-ö haldusalasse. Kuidas siis ikkagi nüüd on, kas te teate ja hämate või on Janek Mäggi teile valetanud? Ta jätkuvalt tegutseb selles kommunikatsioonibüroos. See asi peaks ju tõepoolest nii sisuliselt kui ka näiliselt olema puhas ja korrektne, aga paraku nii ei ole.

13:48 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile, hea küsija! Minu meelest see, kui Reformierakond hakkab õpetama, kuidas käia ümber erakonna rahastusega, on küll väga kiiduväärt. Neid probleeme, mis on Keskerakonnal olnud, ei ole ma kordagi lükanud kusagile tagaplaanile. Vastupidi, ma olen nendest rääkinud avalikult ja ka siin saalis. Kui on küsitud, siis olen vastanud. Ma olen öelnud, et need küsimused peavad saama lahendatud. Paljud neist on saanud lahendatud, mõned veel mitte.

Ma loodan, härra Aas, et te seda esimest küsimust ei esitanud sellise kavala poliitikuna. Kui te saadate mulle küsimuse teema ja kirjutate, et jutt tuleb huvide konfliktist, siis on üsna keeruline küsimust ette näha. Te olete hästi ette valmistanud, ka mina püüdsin nende kahe küsimuse vahel teha natukene kodutööd, nii palju kui jõudsin. Te süüdistate Janek Mäggi seoses Powerhouse'i koduleheküljega. Minu väide on see, et ta ei ole märgitud seal töötajana, ta on märgitud seal asutajana. Siin on väga suur vahe. Minu meelest see ongi probleem, kui sellised pooltööd või valeuudised Eesti ühiskonda tulevad, seda eriti järgmisel kuul või seitsmel nädalal. Ma saan isegi aru teie pragmaatilisest huvist. Aga te ei öelnud oma esimeses küsimuses, et Janek Mäggi on Powerhouse'i koduleheküljel märgitud asutajana, mitte selle ettevõtte töötajana, ja siin on väga suur vahe. Tehke palun järgmine kord kodutöö paremini ära.

13:50 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

13:50 Esimees Eiki Nestor

Küsib Mart Helme ja vastab ikka peaminister Jüri Ratas. Mart Helme, palun!

13:50 Mart Helme

Aitäh, lugupeetud Riigikogu esimees! Lugupeetud peaminister! Te jätsite Martin Helme küsimusele vastates muidugi ütlema, kas te välistate koostöö provokatsiooniparteiga Eesti 200 või ei välista, seda kõige selle taustal, mis on ilmnunud nende tegevuses viimase paari-kolme nädala jooksul. See vastus jäi meil saamata. Aga küsimus, mille ma praegu esitan, on seotud topeltstandarditega suhtumises eri erakondade rahastamiskandaalidesse. Me kõik teame, et Reformierakonna kilekotiskandaali on ühiskond ja ka konkureerivad erakonnad väga tõsiselt hukka mõistnud. Täna on Paavo Pettai Eesti Ekspressis puust ja punaseks teinud, et kõik Keskerakonna juhatuse liikmed olid omal ajal teadlikud illegaalsest rahastamisest ja ...

13:51 Esimees Eiki Nestor

Palun küsimust!

13:51 Mart Helme

... olid selles osalised. Kuidas te seda kommenteerite?

13:51 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile selle küsimuse eest! Ma siiralt tänan, et mul on võimalus siin auväärses saalis Eesti Ekspressi tänasele loole vastata. Ma alustan sellest, et Jüri Ratas ja Keskerakond teevad koostööd nende poliitiliste jõududega – kui me räägime järgmise valitsuse moodustamisest –, keda kõrgeim võim ehk Eesti inimene 3. märtsil usaldab ja kes saavad tulla siia auväärt Riigikogu saali. Ma arvan, et välistamine ei ole enne valimisi hea käitumismudel ja -mall. Ma olen vastanud ajakirjanike küsimustele, kui jutt on olnud EKRE-st, et kui see erakond jätkuvalt soovib päid maha võtta, kui ta jätkuvalt soovib segregatsiooni rahvuse ja rassi alusel, kui ta ütleb nendele naisterahvastele, kellel ei ole mingil põhjusel lapsi, et nad on kuidagi teisejärgulised, siis need on need kohad, kus ma ei saa üle joone astuda ja koostööle asuda. Kui te küsite Eesti 200 kohta, siis ma vastasin Martin Helmele väga selgelt, et järgmisel päeval nad palusid vabandust ja tõid ühiskonnas välja uue sõnumi. Ma tunnustasin teie fraktsiooni esimeest siin Riigikogus ja ütlesin, et kui ka tema soovib mõelda korra ümber ja öelda, et päid ei tasu maha võtta ja see on halb asi, siis ma igal juhul tervitan seda. Minu meelest on see mõistlik suund, mida teie fraktsiooni esimees – kaudselt, minu meelest – siin saalis väljendas. Keskerakonna kohta oli teie lõpuküsimus see, kas mina olen olnud teadlik sellest kilekotiga toodavast rahast või mustast rahast. Mul ei ole midagi lisada sellele, mida ma olen Eesti ajakirjandusele ja avalikkusele öelnud. Ma ütlen ka täna, et ei, ma ei ole sellistest tehingutest teadlik olnud.

13:53 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, täpsustav küsimus.

13:53 Mart Helme

Aitäh! Teie vastuse esimese poole juurde tagasi tulles tahan ma öelda nii teile kui ka teistele siin saalis viibijatele, kes ootavad meilt tingimusteta kapitulatsiooni: meie tingimusteta kapituleeruma ei hakka. Kui te ei saa aru rahvalikest väljenditest, nagu "veeres üle", "veeres kraavi", mida võib vahetevahel ka ratta kohta kasutada, siis võib-olla peaksite ennast veel natukene harima. Aga mis puutub veel rahastamisse, siis sisuliselt on Eesti Keskerakond kuulutanud ennast praegu pankrotis olevaks erakonnaks, sest te ei ole võimelised tagasi maksma, nagu te ise olete tunnistanud, seda raha, mida kohus on kohustanud teid välja maksma. Kas Keskerakond, mis kõigele lisaks on ka kriminaalkorras karistatud erakond ja peaks seaduste kohaselt likvideerimisele kuuluma, kavatseb välja kuulutada pankroti või missugune on nüüd teie strateegia, et Eesti Vabariigis, mis pidi olema õigusriik, täita kohtuotsuseid?

13:54 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Seda on tõesti juhtunud ka juba ammu ja mõnikord juhtubki nii, et asi läheb kraavi. Ega seda ei saa ette heita, aga siis tuleb see kraavist välja tõmmata, on see siis hobuvanker, auto või jalgratas või on see meie enda teekond. Mõnikord nii juhtub, et astume võib-olla kõrvale ja siis tuleb seda teekonda korrigeerida. Võib-olla on isegi teil seda mõnikord juhtunud, ma ei oska seda öelda. Aga siis tuleb see kraavist välja tõmmata ja edasi minna.

Kui te küsite seda, kas Keskerakond on pankrotis või hakkab ennast likvideerima, siis vastus on, et ei hakka. Te küsisite, mis on Keskerakonna strateegia. Keskerakonna strateegia on ehitada õiglast Eesti ühiskonda, mis on sidus, mis on solidaarne. Meie strateegia on see, et vaadata kindlasti alati pikemat perioodi kui neli aastat, mis on järgmine valitsemisperiood ja Riigikogu ühe koosseisu volituste aeg. Kindlasti on meie strateegia see, kui me räägime eakamatest inimestest, et nad saavad erakorralise pensionitõusu. Kui me räägime noortest inimestest, siis on meie strateegia see, et noortel inimestel oleks kodu soetamine riigi poolt käendatud ning esimese ja teise lapse sündi toetaks riik rohkem. Kindlasti tahan ma öelda, et minu meelest on pikem vaade see, et Eesti ei ole kahaneva rahvaarvuga riik, vaid on kasvava rahvaarvuga riik. Kindlasti on meie strateegia ka see, et Eesti ühiskonnas tuleb näha rohkem positiivset ja sildade ehitamist ning vähem hirmutamist ja kellegi kõrvalelükkamist. Selle eest me seisame. Aitäh teile selle sisulise küsimuse eest!

13:56 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:57 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt peaminister! Silmakirjalikkus ja õiglus tunduvad olevat praegu suhteliselt võrdsel tasemel. Te räägite pensionäridest, aga samas maksustate töötavaid pensionäre topelt, mis ei ole väga mõistlik. Teil peaministrina oleks olnud võimalik seda valitsuses muuta. Isegi siin saalis oli teie erakonnakaaslane ühel hetkel imestunud, et see asi nii on. See on kuhugi toppama jäänud ja sellest on ääretult kahju. Aga see Eesti Ekspressi tänane lugu oli tõesti vapustav. Kui te olete siin saalis täna öelnud, et te tööpoolest ei ole kursis, et selline rahastamine toimus, siis kas te olete valmis tegema uurimisorganitega koostööd, et see välja selgitada, nii et ka teie saaksite teada, mis teil erakonnas toimus? Minu arvates on mõned juhtumid veel üsna värsked ja peaksid minema ka selle tähtaja alla, et uurimist võiks täiesti algatada. Kas te olete valmis ise selle algatama?

13:57 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Vastus teie küsimusele, kas ma olen valmis tegema uurimisorganitega koostööd, on jah, loomulikult. Ma arvan, et see on väga mõistlik. Ainuke asi on see, et minu meelest on need käitumismustrid natukene erinevad. Ma tahan ka teid tunnustada kui Reformierakonna liiget. Kui Reformierakond tuleb õpetama, kuidas erakonna puhast finantseerimist ette näha, siis minu meelest see, et teie erakond on pööranud ikkagi uue lehekülje, on hea. Tõsi on see, et ega Keskerakond ei ole ju kuidagi nende küsimuste eest ära jooksnud. Viimase nädala-paari jooksul on minu käest seda väga palju küsitud. Ma olen jätkuvalt seisukohal, et Keskerakonnal, olles täna valitsuses vastutust kandev erakond, ongi need nõuded palju rangemad. Me oleme väga selgelt käitunud igasuguste korruptsioonijuhtumite ja -kahtlustega. Igasugune illegaalne annetustegevus või must raha või kilekotiraha või ämmakapiraha, kuidas te soovite seda nimetada, ei käi koos tänase Keskerakonna ja tänase Keskerakonna juhatuse esimehega. Nendes asjades ei tohi kunagi kahtlust olla. Ma ei ole ju kuidagi eitanud, et meil on teatud rahaküsimusi, mis tuleb veel lahendada. Me oleme sellega viimase kahe aasta jooksul tegelenud. On tehtud ka konkreetseid samme ja kindlasti me teeme need viimased asjad samuti korda. Nii et neid küsimusi ei ole me kordagi eitanud.

13:59 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise. Aitäh, peaminister! Aitäh, rahandusminister! Aitäh, maaeluminister! Infotund on lõppenud.